

denne Opgave op, fortjene Opmuntring og Paaskønnelse, og at det, naar der nu er Tale om fra det offentlige Side at bringe de betydelig forøgede Dfre for Folkeskolen, ikke vil kunne forsvares at forbigaa den fri Skole, men at man bør opmuntre den ved at yde de Forældre, som bære den, nogen økonomisk Støtte til Vederlag for, at de ved Siden af at sørge for deres egne Børns Undervisning tage fuldt ud Del i Udgifterne til det offentlige Stolevæsen.

Idet vi selvfølgelig maa overlade til Regering og Rigsdag at bestemme, under hvilken Form en saadan Støtte kan ydes, skulle vi dog ikke tilbageholde vor Opfattelse af, hvad vi vilde anse for det hensigtsmæssigste.

Den naturligeste Form forekommer os for Landets Vedkommende at være den, at en Del af Kommunens Udgift til Stolevæsenet udredes i Form af Stolepenge, der kunne følge de i Kommunen hjemmehørende Børn til den Skole, de søge, uanset om denne er offentlig eller privat, og at derhos en Del af Statens forøgede Bidrag til Almuestolevæsenet tilflyder de fri Skoler i Forhold til det Antal Børn, der regelmæssig søger disse. Da der vel næppe kan være Tale om, at mere velstaaende Folks Hjemmeundervisning ved Huslærer eller Lærerinde i denne Henseende bør komme i Betragtning, kunde man jo som Vilkaar for, at en Skole kunde faa Del i Stolepenge eller Statstilbud, forlange, at den — jfr. Lov af 30te September 1864 — stadig besøges af mindst 10 Børn.

For Købstædernes Vedkommende, hvor Indførelsen af Stolepengesystemet vilde støde paa betydelige Vanskeligheder, og hvor der findes en Del private Skoler, der som Regel ere oprettede af de mere velstaaende og hovedsagelig kun søges af deres Børn, kunde man jo træffe særlige Bestemmelser sigtende til, at saa vel Kommune- som Statsbidrag kun kom private Skoler til gode for de Børns Vedkommende, der maa siges at tilhøre ubemidlede Hjem. Grænsen kunde jo sættes efter den aarlige kommunale Skatteligning saaledes, at kun de Børn, hvis Forsørgere ere ansatte til en nærmere bestemt Minimumsindtægt, kunne komme i Betragtning ved Bidragets Fordeling. Naar dette Bidrag ikke sættes for højt, f. Eks. ikke over Halvdelen af, hvad et Børns Stoleundervisning ellers koster vedkommende Kommune, kunde denne ikke med Rette vægre sig ved at yde et saadant Bidrag, ligesom det heller ikke indses, at Staten for sit Bidrags Vedkommende med Grund kan gøre de ubemidlede Forældres privat underviste Børn til Stedbørn.

Det er muligt, at der kunde tænkes andre hensigtsmæssige Maader, hvorpaa Spørgsmaalet kunde løses. Vi have kun villet fremhæve den Form, der forekom os naturligt, idet vi indtrængende henstille til Regering og Rigsdag ved Behandling af denne vigtige Sag at tage saadanne Hensyn til den fri Skole, at denne kan fortsætte sin Virksomhed, der efter vor Opfattelse ikke blot er fortjenstfuld i og for sig, men som ogsaa har været og fremdeles vil kunne blive af væsentlig Betydning for det offentlige Stolevæsen.

L. Masmussen,

Jørgen Pedersen,

Jens Lund,

Fristolelærer, Ringe.

Redaktør, Odense.

Højskoleforstander, Vejstrup.

Jens Dangaard,

Jørgen Andersen Bo,

Andreas Bentzen,

Gaardejer, Fredsted.

Fristolelærer, Vejstrup.

Dygmester, Vællekilde.